

TER ADVISERING
Aan de Minister voor Natuur en Stikstof

Directoraat Generaal
Landelijk Gebied en Stikstof

TER INFORMATIE
Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Auteur
[Redacted]
[Redacted]

TER BESLISSING
Datum
13 februari 2024
Kenmerk
DGLGS / 45502821

nota

Aanbieding rapportages over voortgang en effecten van
het Programma stikstofreductie en natuurverbetering

Kopie aan

Bijlage(n)
7

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op verzoek van LNV rapporteert een kennisconsortium van PBL, RIVM en WUR iedere twee jaar over de voortgang en (verwachte) effecten van de maatregelen van het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, dat eind 2022 is vastgesteld. Eind februari is de eerste keer dat deze verdiepende rapportage wordt uitgebracht. Met bijgaande brief biedt u de rapportage aan de Kamer aan en duidt u welke beleidsimplicaties hieruit voortkomen.

Advies aan de MNenS

- U kunt akkoord gaan met verzending van deze brief aan de Eerste en Tweede Kamer.

Advies aan de MLNV

- U kunt kennis nemen van de brief.

Kernpunten

- De brief is een reactie op hoofdlijnen op de bevindingen van de rapportages van het kennisconsortium.
- In de brief geeft u aan dat de rapportage het al bestaande beeld bevestigen dat de stikstofdoelen met de maatregelen die zijn getroffen en de bijsturing die al heeft plaatsgevonden, nog niet binnen bereik liggen. Expliciete bijsturing is bijvoorbeeld gebeurd met de piekbelastingaanpak en de financiering van de koplopersprojecten uit de provinciale gebiedsprogramma's. Maar ook andere beleidsontwikkelingen, zoals klimaatmaatregelen, dragen bij aan de oplossing van de problematiek.
- De beleidsimplicatie is dat de aanpak die al in gang is gezet, moet worden voortgezet, maar dat ook nieuwe maatregelen nodig zijn. De opties daarvoor hebt u al aan de Kamer gemeld met de invulling van de motie De Groot en u geeft aan dat u het aan een nieuw kabinet acht om hier keuzes in te maken,

Ontvangen BPZ

ook om alle sectoren zekerheid over de koers voor de langere termijn te geven.

- In de reactie op de verwachte effecten op de natuurherstelmaatregelen gaat u in op hoe de voortgang van het nemen van voldoende maatregelen bevordert wordt en dat in de volgende fase van de uitvoering wordt ingezet op systeemherstel.
- Verder onderschrijft u dat de natuurmonitoring verder versterkt moet worden, zodat beter gemonitord kan worden wat de getroffen maatregelen voor gevolgen 'in het veld' hebben en het beleid dus beter geëvalueerd kan worden worden. U geeft aan dat rijk en provincies hiervoor het Verbeterprogramma VHR-monitoring opgezet.
- Er zijn nog twee aandachtspunten:
  - In de brief is er vanuit gegaan dat de Tweede Kamer instemt met de extra middelen voor de beëindigingsregelingen van de piekbelastingaanpak en de koploperprojecten uit de provinciale gebiedsprogramma's. De stemming over de begrotingwet van LNV is op 15 februari. Afhankelijk van de uitkomst van de stemming moet de desbetreffende passage nog aangepast worden.
  - Afsproken is dat u in de Ministerraad van 16 februari een mondelinge mededeling doet van de verwachte publicatie van de rapportages en de strekking van de kamerbrief met de reactie op de bevindingen.